

Tavoitteen asettamisesta osaamiseen

Työkaluja instrumenttiopetuksen ammattilaisille ja heidän oppilailleen

Lotta Rissanen

OPINNÄYTETYÖ
Huhtikuu 2025

Musiikkipedagogiikka
Instrumenttipedagogiikka

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikkipedagogiikka
Instrumenttipedagogiikka

RISSANEN, LOTTA

Tavoitteen asettamisesta osaamiseen
Työkaluja instrumenttiopetuksen ammattilaisille ja heidän oppilailleen

Opinnäytetyö 32 sivua, joista liitteitä 5 sivua
Huhtikuu 2025

Taiteen perusopetuksessa ja sen uudessa opetussuunnitelmassa vuoden 2017 muutoksessa korostuu oppilaslähtöinen ja juuri oppilaan itsensä näköinen opintokokonaisuus musiikkioppilaitoksissa. Tällainen muutos ohjelmistosuunnittelussa vaikuttaa kuitenkin rakenteellisesti siihen, miten opetustyötä pitää jatkossa musiikkioppilaitoksissa kehittää.

Oppilaan tulee osata itse ohjata itseään musiikin opinnoissaan entistä tehokkaammin, sillä musiikkioppilaitokset vaativat entistä enemmän itseohjautuvaa oppimisilmapiiriä. Käytännössä tällainen muutos tarkoittaa harjoitteluosaamisen, tavoitteenasettamisen ja realistisen itsearviointin korostumista oppilaan omassa toiminnassa musiikillisessa kehityksessään.

Opinnäytetyötä varten teetetty tutkimus ja sen tulokset visualisoivat sekä oppilaille että opettajalle tavoitteen asettamiseen liittyviä tekijöitä ja niiden välisiä syyseuraussuhteita. Tutkimusta varten tehty tavoitteenasettamistyökalu helpottaa oppilasta hahmottamaan, mitä hänen tulisi tehdä, jotta hänen on mahdollista saavuttaa tavoitteensa hänelle sopivilla työskentelytavoilla.

Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin pirkanmaalaisessa musiikkioppilaitoksessa laadullisena tyyppitutkimuksena. Tutkimus osoitti suuntaa antavasti, että tavoitteenasettamistyökalu koettiin pedagogisesti järkevänä lisänä harjoitteluosaamisen lisäämiseksi.

Asiasanat: tavoitteen asettelu, harjoitteluosaaminen, taiteen perusopetus, opetussuunnitelma, itsearviointi

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Music Pedagogy
Instrument Pedagogy

RISSANEN, LOTTA
From goals to competence
Tools for music professionals and their students

Bachelor's thesis 32 pages, appendices 5 pages
April 2025

The 2017 revision of the Curriculum for Basic Education in Arts emphasizes student-centered and individualized learning paths in music education. This shift calls for new pedagogical approaches that support students in taking more responsibility for their own learning.

This thesis aimed to explore how goal-setting can enhance students' ability to self-direct their musical studies. The research was conducted as a qualitative typological case study in a music institute in the Pirkanmaa region. Data were collected through interviews and reflective tasks focusing on students' practice habits and learning goals.

The results identified key factors that influence goal-setting in music education and visualized their cause-and-effect relationships. Based on the findings, a practical goal-setting tool was developed to help students define personal objectives and adopt suitable learning strategies.

The study suggests that structured goal-setting supports the development of practice skills and fosters a more self-directed learning environment. Both students and teachers perceived the tool as a useful addition to regular teaching practices, aligning with the curriculum's pedagogical goals.

Key words: basic art education, curriculum, self-assessment, reflective skills, practice skills

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	Tutkimuksen keskeiset käsitteet.....	8
	2.1 Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma	8
	2.2 Tavoitteiden asettaminen ja itseohjautuvuus.....	9
	2.3 Itsearviointi	11
	2.4 Tekninen osaaminen soitossa	12
3	Aiempia tutkimuksia ja niiden suhde opinnäytetyöhön	14
	3.1 Next Generation – alku soittoon	14
	3.2 Varhaisten kokemusten vaikutus aivojen kehitykseen.....	15
4	Tutkimusmenetelmät	18
	4.1 Tutkimus yleisesti	18
	4.2 Tutkimuksen luvat ja anonymiteetti	19
	4.3 Tutkimuksen tulokset ja toistettavuus	20
	4.4 Tutkimuksen kehittämiskohteita	22
5	Johtopäätökset, tulokset ja pohdinta	24
	LÄHTEET	26
	LIITTEET	28
	Liite 1. Alkuperäinen tavoitteenasettamistyökalu.....	28
	Liite 2. Tutkimuskohteen 1 kopio liitteestä 1	29
	Liite 3. Tutkimuskohteen 2 kopio liitteestä 1	30
	Liite 4. Tutkimuskohteen 1 arviointi	31
	Liite 5. Tutkimuskohteen 2 arviointi	32

LYHENTEET JA TERMIT

OPS	Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma
Minäpystyvyys	Yksilön tuntemus siitä, että hän on kykenevä suoriutumaan tehtävistä ja saavuttamaan tavoitteita.

1 JOHDANTO

Opettaminen muuttaa muotoaan sitä mukaa, mitä oppilaiden oma taso, osaamistausta ja oma-aloitteisuus vaativat. Nykyään oppilailla on digitalisaation ja muun muassa tekoälytyökalujen vuoksi valtava määrä informaatiota saatavilla nopealla tahdilla (Opetushallitus, 2023). Uudenlainen, laaja-alainen tiedon nopea siirtyminen tietolähteestä oppilaalle asettaa opettajalle pedagogisen haasteen, sillä opettajan rooli opetustilanteissa muuttuu riippuen muun muassa siitä, kuinka tehokkaasti oppija itse osaa etsiä ja sisäistää tietoa (Edutopia, 1997).

Oppilaiden sujuva päätelaitteiden käyttöruutiini muuttaa opetusta sellaiseen suuntaan, jossa oppilaalle siirtyy entistä isompi vastuu opintojensa edistämisestä. Opettajan rooli useiden oppilaiden kohdalla muuttuu siis tiedon jakajasta auttavaksi kädeksi soveltavassa tarkoituksessa. Tähän myös musiikkioppilaitosten pedagogisen toiminnan tulee vastata, jotta kaikkien osapuolien toiminta musiikkioppilaitoksissa on mahdollisimman tehokasta yleisten tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta (Edutopia, 1997).

Lisäksi opetus muuttuu oppilaan kannalta enemmän itsenäiseksi työskentelyksi, sillä vaatimukset muun muassa tasosuorituksissa ovat vapaammat. Koska oppilas saa itse päättää, millaista musiikillista tuotantoa hän haluaa esittää, on vastuu siis myös luonnollisesti enemmän oppilaalla itsellään, kun verrataan OPS:iin ennen vuoden 2017 muutosta. (Opetushallitus 2017)

Opinnäytetyö *Tavoitteen asettamisesta osaamiseen — työkaluja instrumenttiopetuksen ammattilaisille ja heidän oppilailleen* on tarkoitettu instrumenttiopetuksen ammattilaisille ja heidän oppilailleen käytettäväksi opetustarkoituksessa. Oppilaiden kautta myös oppilaiden vanhemmat kuuluvat työn kohdeyleisöön.

Oppilaiden vanhempien osuus työn kohdeyleisönä korostuu osaksi myös siksi, että oppilaat saattavat kotona kysyä apua esimerkiksi äänten mittojen ja oikeiden äänten soittamisen suhteen. On täten siis tärkeää, että kotona huoltajat ovat tietoisia oppilaan tavoitteista ja he auttavat oppilasta omalta osaltaan tavoitteiden saavuttamisessa.

Työ käsittelee kirjoittajan itsensä tuottamaa tutkimussisältöä tavoitteiden asettamisesta oppilaskontekstissa. Tutkimustiedon ympärillä työ käsittelee muun muassa kasvatustieteellisiä lähtökohtia tavoitteiden asettamiselle, sisäiselle motivaatiolle ja opettajan asemalle oppilaan tavoitteenasettamisprosessissa sekä jo aiemmin tehtyä tutkimusta aiheesta ja sen ympäriltä.

Opinnäytetyö *Tavoitteen asettamisesta osaamiseen — työkaluja instrumenttiopetuksen ammattilaisille ja heidän oppilailleen* on lisäksi kantaa ottava työ, joka tarjoaa musiikkioppilaitoksille ja niissä työskenteleville ammattilaisille näkökulman taiteen perusopetuksen uuden opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesta opetusmallista, joka antaa oppilaalle valmiuksia myös musiikkioppilaitoksen ulkopuolella tapahtuvaan itseenäiseen työskentelyyn.

Työn sisältö edistää musiikkioppilaitosten toimintaa pedagogisessa mielessä. Itseohjautuva oppilas saa harjoitella tarpeellisia työelämätaitoja turvallisessa ympäristössä ja kokeilla, mitkä oppimistavat hänellä toimivat parhaiten. Kun oppilas itse tietää mitä hänen tulee edistää soittotuntien ulkopuolella, oppilaan musiikillinen kehitys kasvaa ja nopeutuu. Tämän opinnäytetyön sisältö osaltaan täten tukee suomalaisen musiikin osaamisen kehittämistä ja vahvistamista.

2 Tutkimuksen keskeiset käsitteet

2.1 Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma

Tässä kyseisessä opinnäytetyössä olemme erityisen kiinnostuneita nykyisestä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmasta, joka sai viimeisimmän isomman kansallisen päivityksensä vuonna 2017. Tosin pelkästään OPS:ia 2017 ei tule tarkastella liian tarkasti, sillä musiikkioppilaitoksilla on varsin vapaat kädet muuttaa ja muokata opetussuunnitelmaa heidän työkuultuuriinsa ja tarpeisiinsa paremmin istuviksi (Opetushallitus, 2017).

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017 kertoo luvussa 2.4 *Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet* koko musiikkioppilaitosten toiminnan pohjaavan tavoitteeseen, jonka mukaan musiikkioppilaitoksen tulee tarjota yksilölle mahdollisuudet elinikäisen taidesuhteen luomiseen ja kulttuurillisen osallisuuden edistämiseen (Opetushallitus, 2017). Jo tällainen periaatteellinen yleistavoite alleviivaa tarvetta pedagogiselle muutokselle oppilaan tavoitteen asettamisen näkökulmasta harjoitteluosaamisessa.

Lisäksi samassa luvussa 2.4 *Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet* kerrotaan seuraavasti: ”Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta.” (Opetushallitus, 2017). Täten opetussuunnitelman perusteiden muutos alleviivaa tarvetta rakenteelliselle pedagogiselle muutokselle instrumenttiopetuksen ammattilaisten toiminnassa.

Tämän tutkimuksen osalta taiteen perusopetuksen perusteet musiikin yleisen oppimäärän puolesta määräytyvät sen musiikkiopiston linjausten mukaan, jossa itse tutkimus opinnäytetyötä varten toteutettiin. Tutkimuskohteet ovat omilla musiikillisilla poluillaan suhteellisen alkutekijöissä, joten tutkimus ei keskity isojen tasosuoritusten ohjelmistosuunnitteluun. Tässä tutkimuksessa tärkein päätavoite on auttaa tutkimukseen osallistuneita oppilaita suunnittelemaan omia musiikillisia tavoitteitaan ja visualisoida heille erilaisia työskentelyn tapoja, jotka voidaan tutkimuksen aikana ja päätyttyä todeta joko toimiviksi ja lisätä harjoittelurutiiniin tai huomata yksilölle toimimattomaksi ja

täten siirtää pois harjoittelurutiinista. Toimimattomat työtavat avartavat oppilaalle hänen omia preferenssejään harjoittelutapojen suhteen. Tällainen kokemus itsessään auttaa oppilasta suunnittelemaan omaa harjoitteluaan ja tavoitteiden saavuttamista-paa räätälöitynä yksilön omaan soivaan lopputulokseen.

2.2 Tavoitteiden asettaminen ja itseohjautuvuus

Yksilöllä tavoitteiden asettaminen pohjautuu suuresti itseohjautuvuuteen, sillä henkilön omat tarpeet, sisäinen ja ulkoinen motivaatio sekä jo olemassa oleva henkilön tietotaitotaso määrittää tavoitteiden määrän ja suuruuden. Itseohjautuvuusteorian mukaan ihmisen hyvinvointi perustuu kolmeen pääpilariin: autonomiaan, sosiaaliseen hyväksyntään ja kompetenssiin (Kasvun Palvelut, n.d.).

Itseohjautuvuusteoria on isossa osassa tätä opinnäytetyötä. On ilmeistä, että oppilaan mahdollisuudet itsenäiseen soivan lopputuloksen suunnitteluun ovat kiinni muun muassa kompetenssista ja sosiaalisesta hyväksynnästä. Esimerkiksi mikäli oppilaan lopullinen musiikillinen tavoite on tekniseltä tasoltaan liian kova yksilölle tässä ajanhetkessä, itsemääräämisteorian mukainen yksilön kokemus oman kompetenssin riittämisestä ei tällöin täyty, eikä siis silloin autonominen ohjelmistosuunnittelu vuoden 2017 OPS:in tavoitteiden mukaan ole mahdollista kyseisessä taitotasossa, eli tavoitteita tulisi siis laskea yksilölle sopivalle tasolle.

Itseohjautuvuusteorian ymmärrys ja sisäistäminen on tärkeää instrumenttiopetuksen ammattilaisella opetustyön näkökulmasta. Jotta oppilaalla on parhaimmat mahdollisuudet elinikäiseen musiikin tekemiseen ja siitä nauttimiseen, on pedagogisesti järkevää aloittaa kaikkien oppijoiden musiikilliset oppimisprosessit itseohjautuvuuden ja tavoitteenasettamisen kontekstista. Itseohjautuvuusteorian mukaiset pääpiirteet autonomisuudesta, hyväksytyksi tulemisesta ja yksilön omasta substanssikompetenssista muuttavat oppimiskokemusta sellaiseksi, joka petaa kaikista parhaimmat mahdollisuudet tehokkaaseen itsenäiseen musiikilliseen työskentelyyn, joka tuntuu oppilaasta motivoivalta (Toiminta-Akatemia, n.d.). Motivointi on tärkeä osa oppilaan elinikäistä osallistamista musiikin piiriin (OPS, 2017)

Tavoitteiden asettamiseen ja itseohjautuvuuteen vaikuttaa perustavanlaatuisesti se, millaisessa vaiheessa oppija on itsenäistymisprosessissaan. Tällöin myös opettajan tulee muuttaa pedagogista toimintaansa vastaamaan oppilaan tarpeita. Alla kuva 1 (Grow, 1991) visualisoi selkeästi, kuinka opettajan rooli muuttuu oppilaan itsenäistymisprosessin vaiheen mukaan.

Kuvan 1 (Grow, 1991) perusteella huomataan, että mikäli oppija on vasta-alkaja, hän tarvitsee paljon ammattilaisen tarjoamaa tukea kehittyäkseen. Tällöin oppilaan itselleen asettamat tavoitteet eivät ole usein pitkän ajan tavoitteita, vaan ennemminkin pieniä välitavoitteita, jotka johtavat lopulta isompiin, hallittaviin oppimiskokonaisuuksiin.

Vastaavasti, erityisen pitkälle edennyt oppilas ei tarvitse opettajaa kertomaan, millä tavalla hänen tulee edetä. Opettajan rooli on olla tässä tapauksessa ennemminkin tarkastelijan osuudessa oppimisprosessissa, kuten kuvasta 1 (Grow, 1991) näkyy. Opettaja tällöin vaikuttaa suhteessa paljon vähemmän kuin vasta-alkajan kohdalla. Tavoitteenasettamisessa tämä tarkoittaa sitä, että oppilaan musiikillinen tietotaito, sisäinen ja ulkoinen motivaatio sekä realistinen itsereflektointi mahdollistavat kauaskantoisten, suurten tavoitteiden asettamisen.

STAGED SELF-DIRECTED LEARNING MODEL (SSDL)

OPETTAJAN ROOLI

		AUKTORITEETTI	MOTIVOIJA	AVUSTAJA	ULKOISTAJA
OPPILAAN TAITOTASO	NOVIISI	✓	LÄHES TÄSMÄÄVÄ	YHTEENSOPIMATON	TÄYSIN YHTEENSOPIMATON
	KOHTALAINEN	LÄHES TÄSMÄÄVÄ	✓	LÄHES TÄSMÄÄVÄ	YHTEENSOPIMATON
	EDISTYNYT	YHTEENSOPIMATON	LÄHES TÄSMÄÄVÄ	✓	LÄHES TÄSMÄÄVÄ
	LÄHES AMMATTILAINEN	TÄYSIN YHTEENSOPIMATON	YHTEENSOPIMATON	LÄHES TÄSMÄÄVÄ	✓

Kuva 1: Oma laatimani kuva opettajan roolista (Grow 1991)

2.3 Itsearviointi

Itsearviointi on tavoitteiden asettamisessa ja sitä kohti työskennellessä ilmeisen tärkeässä asemassa. Mikäli oppilas ei kykene realistiseen itsearvioon, ei silloin ole myöskään mahdollista edetä tavoitteissaan tai ylipäätään asettaa realistisia tavoitteita itselleen.

Realistinen itsearvio tarkoittaa toisaalta myös positiivisia asioita. Realistisen itsearvioinnin kautta oppilas ymmärtää mitä hän jo osaa ja osaakin täten reflektoida oppimiskaansa entisestä nykyiseen. Kehittymisen huomaamisen riemu on motivoivaa. Positiiviset oppimiskokemukset lisäävät oppilaan minäpystyvyyttä ja sisäistä motivaatiota, jotka ovat tärkeitä tekijöitä oppilaan tavoitteiden asettamisessa ja niitä kohti pyrkimisessä.

Itsearviointin realistisuuden rakentuminen ei ole itsestäänselvyys. Oppilaan aikaisemmat vaiheet erilaisissa joukoissa, olosuhteet perheessä ja lähisuhteissa sekä erilaisten opettajien opetuksessa vaikuttavat siihen, millaisena oppilas kokee oman osaamisensa. (Afdal & Putra, 2024; Antikainen, Rinne & Koski, 2006, s. 18).

Mikäli oppilaan realistisen itsearviointin lähtökohdat ovat vääristyneet, ei hän tällöin pysty itse asettamaan itselleen pitkän ajan tavoitteita, sillä ne eivät välttämättä ole oppilaan oikean osaamisen kanssa linjakkain. Täten opettajan tulee olla opetustilanteissa pedagogisessa tavoitteiden asettamismielessä kriittinen, varsinkin kun keskustellaan suhteellisen vasta-alkajan musiikillisista tavoitteista ja itsearviointista. Jos opettaja kokee, ettei oppilas itse kykene arvioimaan itseään realistisesti, tulisi opettajan antaa oppilaalle suurpiirteisiä valmiita tavoitteita, joita kohti työskennellessä oppilaan omat reflektointitaidot kehittyvät (kuvan 1 mukaan) ja täten realistisen itsearvion lähtökohdat rakentuvat entistä vakaammiksi.

2.4 Tekninen osaaminen soitossa

Tekninen osaaminen vaikuttaa siihen, miten oppilas tuottaa musiikkia ja että millaisia tavoitteita hän voi itselleen asettaa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Niin ikään instrumenttipedagogiikan ammattilaisen olisi hyvä asettaa oppilaalle valmiita tavoitteita juuri teknisen osaamisen ympärillä, jotta jatkossa mahdollisesti isompien tavoitteiden asettaminen ja niiden saavuttaminen olisi mahdollista sekä mielekäästä.

Kuvan 1 mukaisesti myös tekniseen osaamiseen liittyvät harjoitteet ja tavoitteet tulee mitoittaa oppilaan osaamistaustaan ja itsenäisen työskentelyn lähtökohtiin. Pidemmällä oleva oppilas lähtökohtaisesti itse tietää ja ymmärtää mitä soittoteknisiä harjoitteita hänen tulisi harjoitella ja miksi kun taas vasta-alkaja tarvitsee ammattilaiselta paljon apua alkuun pääsemiseen. Usein vasta-alkajille tulee myös hieman muokata jo olemassa olevia harjoitteita vastaamaan oppilaan omaa taitotasoa. Tällöin harjoitteiden valinta ja niiden muokkaaminen oppilaalle sopivaksi laskeutuu instrumenttipeituksen ammattilaisen harteille.

Opinnäytetyön ja sitä varten räätälöidyn tutkimuksen puitteissa ollaan äärimmäisen kiinnostuneita juuri tekniseen osaamiseen liittyvissä tavoitteista, sillä ne luovat pohjan kaikille niille perustaidoille, joita muun muassa ammattimuusikko tarvitsee. Suomalaisen määrä orkestereissa ja Sibelius-Akatemian sisäänpääsyylistoissa pienenevät vuosi vuodelta (Taideyliopisto, 2021) – teknisen osaamisen tavoitteet antavat osaratkaisun kyseiseen yhteiskunnalliseen ongelmaan. Kun instrumenttiopetuksen ammattilaiset osaavat asettaa tekniikkaharjoitteet positiiviseen valoon jo vasta-alkajalle, on harjoitteita rutiinin kautta mukavaa soittaa jatkossakin, mikä johtaa pitkän ajan suunnitelmallisuuden kautta edistyneeseen soittotekniikkaan ja vaikeidenkin kappaleiden ammatilliseen osaamiseen.

3 Aiempia tutkimuksia ja niiden suhde opinnäytetyöhön

3.1 Next Generation – alku soittoon

Next Generation – alku soittoon –tutkimus on Taideyliopiston ylläpitämä hanke, jonka tarkoituksena on tarjota erityistä soittotunnillista tukea soittoharrastuksen alkuvaiheissa oleville yksilöille, jotka opiskelevat hankkeen yhteistyömusiikkioppilaitoksissa. Hankkeen tarkoituksena on tarjota erityisen motivoituneille oppijoille enemmän ja useammin instrumenttitunteja verraten musiikkioppilaitosten tarjoamaan yleiseen tuntimäärään. (Taideyliopisto, 2022)

Next Generation – alku soittoon –hankkeen tavoitteena on pitää huoli tulevaisuuden Suomen musiikkikasvatuksen ja musiikillisen osaamisen korkeasta tasosta. Toisin sanoen Taideyliopisto on huomannut suomalaisessa musiikkikentässä ongelman musiikillisen osaamisen horjumisessa. Musiikillisen osaamisen perusteiden rappeutuminen ja jo nykyiset, sekä tulevaisuuden rahoitushaasteet taiteiden osalta asettavat esittävien taiteiden alaa yhä ahtaammalle. Next Generation – alku soittoon –hanke tällöin vastaa suomalaisen musiikillisen osaamisen jatkuvuudesta ja kehittämisestä.

On ilmeistä, että opinnäytetyö ja Next Generation – alku soittoon –hanke keskustelevat samasta pedagogisesta haasteesta mutta vain eri näkökulmista katsottuna. Taideyliopiston ylläpitämä hanke on kiinnostunut erityisesti opetusmäärän vaikutuksesta yksilön oppimiseen ja osaamiseen, kun taas tässä opinnäytetyössä erityisesti tavoitteiden asettaminen on oppimisen keskiössä.

Oppilaiden osaamista tukee korkeampi opetustuntimäärä (Taideyliopisto, 2021), sillä varsinkin nuorella oppijalla aivojen plastisuuden vuoksi toistojen kvantiteetti määrittää vallitsevasti oppimistahdin yhdessä sisäisen motivaation kanssa. Kun hankkeeseen osallistuneiden harjoitteluitsenäisyys kasvaa, olisi harjoittelurutiinia varmasti järkevää peilata myös tavoitteenasettamisen näkökulmasta, jotta oppilaan oma, itsenäinen ilme musiikin tuotannossa korostuu ja täten OPS:n tavoitteet oppilaan itsensä näköisistä opinnoista täytyvät sekä soittotunneilla että pidemmällä olevien oppijoiden kohdalla myös muun muassa näyttökonserteissa. (Kujala ym., 2012, s. 64)

3.2 Varhaisten kokemusten vaikutus aivojen kehitykseen

Mannerheimin lastensuojeluliiton julkaiseman nettiartikkelin mukaan lapsen aiemmat kokemukset vaikuttavat aivoihin rakenteellisesti. Tällaisilla kyseisillä rakenteellisella muutoksella on vaikutus siihen, kuinka eri ikäluokkien edustajat pystyvät sisäistämään tietoa, soveltamaan oppimaansa ja näin ollen asettamaan itselleen realistisia tavoitteita itsearvion kautta (Mannerheimin Lastensuojeluliitto, n.d.; Kujala ym., 2012, s. 64).

Artikkelin tärkein asiasisältö kiteyttää sen, miten lapsen eri ikävaiheet vaikuttavat aivojen rakenteellisiin muutoksiin ja sitä kautta kyseisen yksilön käyttäytymiseen, oppimistahtiin sekä lähtökohtiin oppimiskokemuksissa. Kokenut pedagogi tarvitsee työssään päivittäin tietoa ja ymmärrystä oppijan ikävaiheen vaikutuksesta instrumenttiosaamisen lähtökohtiin aivorakenteiden näkökulmasta.

Instrumenttiopetuksen ammattilaisen tulee muun muassa ymmärtää artikkelissakin mainitut kasvamisen vaiheiden vaikutus aivorakenteisiin:

- Hienomotorinen kehitys lapsuudessa
- Lapsen itsenäistymisen esiaste, ns. "uhmaikä"
- Teinivuosien aikana tapahtuva aivopuoliskojen nopeatempoisempi kommunikaatio ja tästä johtuvat nopeat mielialan muutokset

Varsinkin pieniltä oppijoilta ei voi olettaa erityisen isoja hienomotorisia toimintoja, sillä varsinkin kehon keskilinjan ylittävät hienomotoriset liikkeet ovat aivoille kasvun kannalta varhaisessa vaiheessa vaikeita hahmottaa (Mannerheimin lastensuojeluliitto, n.d.). Täten pienten oppijoiden tavoitteissa tulee pysytellä tarpeeksi maltillisissa mittasuhteissa, jotta senhetkinen vallitseva aivorakenteellinen tilanne sallii tiedon oppimisen.

Pienen oppijan kohdalla uhmaikä voi tarkoittaa opetuskontekstissa muun muassa sitä, ettei oppija suostu kuuntelemaan opettajan ohjeita, ja täten haluaa itse ohjata tunnin kulkua. Opettajan on pedagogisessa mielessä tärkeää tukea oppilaan itsenäistymisen kehittymistä, mutta on toki ilmeistä, että soittotunnin on kuljettava opettajan ammatti-

taidon mukaan, jotta musiikkioppilaitoksen tavoitteet täyttyvät, oppilas kehittyy ja kokee musisoinnin riemua sekä minäpystyvyyden kasvua omassa musiikillisessa osaamisessaan. On myös musiikkioppilaitoksen taloudellinen etu, jos oppilas kokee musisoinnin itselleen tärkeänä asiana, sillä silloin oppilas todennäköisesti ostaa itselleen soittotunteja seuraavillekin kausille (Suomen konservatorioliitto, 2023).

Teini-ikäisen oppilaan aivorakenteelliset muutokset aiheuttavat herkästi nuoressa oppijassa nopeita ja polarisoituneita tunnetiloja ja niiden muutoksia (Mannerheimin lastensuojeluliitto, n.d.). Tällainen hetkittäinen ailahtelevaisuus kuuluu kasvuvaiheeseen, jossa aivopuoliskojen monipuolinen kommunikaationopeus kasvaa. Nopeat ja äärimmäiset tunnetilat yhdistettynä esimerkiksi epäonnistumisen kokemukseen voivat aiheuttaa kehitykseen takapakkia, joka puolestaan voi aiheuttaa nuorelle oppijalle musiikkiharrastuksen lopettamisen toiveen.

Instrumenttiopettajan tulee siis olla pedagogisesti tarkkana varsinkin tämän ikäluokan oppijoiden kanssa. Esitetylle oppijatapaukselle tulee siis osoittaa uusia tavoitteita positiivisen pedagogiikan kautta. Uutta osaamisen tasoa tavoitellaan siksi, koska opettaja uskoo oppijan pääsevän niihin. Auktoriteetin antama luottamus yksilön oman kehityksen kontekstissa luo yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kokemusta siitä, että yksilön tuottamalla musiikillisella sisällöllä on väliä. Tämän lisäksi oppilaalle tulee antaa entistä enemmän tilaa hänen omien itsenäisten ajatustensa esittämiseen. Esitelty keskusteleva opetusmalli opettaa itsenäistä työskentelyä sekä luo oppilaalle tunteen siitä, että hän osaa toimia musiikillisissa ympäristöissä asiaankuuluvasti ja ammattimaisesti.

Mitä tulee tavoitteen asettamiseen opettajan näkökulmasta, on ammattikasvattajan pidettävä mielessään oppijan ikävaiheen vaikutus aivojen rakenteeseen ja sen aiheuttamat mahdolliset rajoitteet (Kujala ym., 2012, s. 64). Tämän lisäksi opettajan tulee tavoitteenasettamisen kontekstissa huomioida oppilaan nykyinen taso, sisäinen harjoittelumotivaatio, harjoitteluosaamisen taso ja itsenäisen työskentelyn osaamisen tila. Mitä pidemmällä oppilas opinnoissaan on, sitä vähemmän hän tarvitsee aktiivisesti tukea opettajalta tavoitteiden realistiseen asettamiseen. Tällainen oppilas tuntee oman tasonsa ja hänelle toimivat työskentelyn tavat. Samoin voidaan yleensä vetää

johtopäätös, jossa tämä oppija on jo sen verran varttunut, etteivät kasvun kautta aiheutuvat aivorakenteelliset muutokset vaikuta enää merkittävästi oppijan kykyihin ja lähtökohtiin korkeatasoisessa harjoittelussa.

4 Tutkimusmenetelmät

4.1 Tutkimus yleisesti

Työn taustalla tehty tutkimus on pirkanmaalaisessa musiikkioppilaitoksessa toteutettu laadullinen tyyppitutkimus. Tutkimuksen tulokset on kerätty tutkimukseen osallistuneilta oppilailta mielipidekyselyllä ja heidän opettajansa arvioinnin avulla. Tutkimus oli ajallisesti kestoltaan noin vuoden mittainen. Tutkimuskohteiden mielipidekyselyiden kopiot löytyvät liitteistä 4 ja 5.

Tutkimuksen tavoitteena on testata tavoitteen asettamiseen luotua työkalua (liite 1). Tavoitteen asettamislomakkeella (liite 1) kysytään oppilaan pitkän ajan tavoitteita ja nykyisiä hyviä työskentelytapoja. Lisäksi tilaa on jätetty uusille työskentelytavoille, joita oppilas pääsee testaamaan tutkimuksen aikana omassa harjoittelussaan.

Uusissa harjoittelumuodoissa on tarkoitus löytyä oppilaan näkökulmasta sekä toimivia että ei-toimivia ratkaisuja, jotta oppilaalle itselleen selkeytyy hänelle sopivat työskentelyn tavat. Tällainen reflektointi nostaa minäpystyvyyden tunnetta ja antaa oppilaalle lisää itseluottamusta.

Tutkimus ja sitä kautta koko opinnäytetyö vastaa kysymyksiin: “Miten minä opin parhaiten?” ja “Mitkä minun tavoitteeni musiikissa oikeastaan ovat?”. Nämä kysymykset ovat suhteellisen isoja kysymyksiä — varsinkin oppilaan näkökulmasta. Siksi opinnäytetyön tekijä kokeekin pedagogisesti tärkeäksi valottaa näitä aiheita, jotta musiikkiharastuksessa oppilas pääsee tekemään juuri hänelle mieluisaa musiikillista sisältöä soittoteknisesti parhaimmalla mahdollisella tavalla.

Tutkimus itsessään ei käsittele yksittäisen oppilaan tai tutkimuksen otosjoukon edistymistä tietyn kappaleen tai teknisen näytön soittamisessa. Tutkimuksen tekijä kokee itse tärkeämpänä lähtökohtana antaa oppilaille tilaisuuden etsiä heille itselleen sopivimmat oppimistavat ja tarkastella saatuja tuloksia kasvatustieteiden näkökulmasta.

4.2 Tutkimuksen luvat ja anonymiteetti

Tutkimus tarvitsee toteutuakseen luvat – varsinkin kun tutkittavat oppijat ovat alaikäisiä. Oppilaiden huoltajien sekä tutkittavien yksilöiden puoltavien lausuntojen lisäksi luvat tutkimuksen tekemiselle tarvitaan myös oppilaitokselta, jossa kyseiset oppilaat opiskelevat.

Sekä tutkimuslupa että oppilaitoksen antama suostumus tutkimuksen aloittamiselle ja toteuttamiselle toteutettiin paperisina dokumentteina, joista toiset kopiot jäivät tutkimuksen tekijälle ja toinen kopio joko oppilaan vanhemmalle tai oppilaitokselle, riippuen siitä, kummasta lupadokumentista on missäkin tilanteessa kyse. Oppilaitoksen antaman luvan kontekstissa oppilaitoksen rehtori allekirjoitti dokumentin. Tutkimuksen tekijä säilyttää arkistointivelvoitteen vuoksi dokumentteja yhdeksän kuukauden ajan tutkimuksen loputtua ja tämän jälkeen hävittää dokumentit asianmukaisesti.

Tutkittavien anonymiteetti turvataan seuraavasti:

Tutkittavien oppilaiden nimet on tutkimusmateriaaleissa muutettu numeroiksi. Ulkopuolisen henkilön on täten mahdotonta tietää, kenestä tutkimuksessa on oikeasti kyse. Lupadokumentit ovat ainoat lähteet, joista tutkittavien anonymiteetti voisi tulla selville. Dokumenteista on kaksi kopiota, joista tutkijaosapuolen kopiot ovat musiikkioppilaitoksen lukituissa tiloissa. Anonymiteetti suojataan arkistointiajan päätteeksi tuhoamalla dokumentit asianmukaisesti.

4.3 Tutkimuksen tulokset ja toistettavuus

Tutkimuksen tulokset ovat nähtävillä muun muassa liitteissä 4 ja 5. Liitteissä olevista tutkimuskohteiden antamissa palautteissa huomataan, että tutkimuskohteet pitävät tavoitteenasettamistyökalua yleisesti ottaen hyvänä. Alla on laskennallinen tulos tutkimuskohteiden arvioiden mukaan. Keskiarvo tutkimuskohteiden mielipiteiden välillä on ilmaistu prosenttilukemana vaihteluvälillä 0–100 %, jossa 0 tarkoittaa tutkimuskohteiden arvioinnin keskiarvon olevan täysin väitettä vastaan ja 100 tarkoittaa täyttä yksimielisyyttä väitteen kanssa.

Taulukko 1: Työkalu auttaa oppilasta tehostamaan harjoittelua

	Tutkimuskohde 1	Tutkimuskohde 2	Keskiarvo (%)
Työkalu auttaa oppilasta tehostamaan harjoittelua.	$\frac{4}{5}$	$\frac{3}{5}$	70 %

Taulukko 2: Työkalusta oli hyötyä soittotunneille

	Tutkimuskohde 1	Tutkimuskohde 2	Keskiarvo (%)
Työkalusta oli hyötyä soittotunneilla.	$\frac{4}{5}$	$\frac{4}{5}$	80 %

Taulukko 3: Soittotunnin sisällöt sisältyvät tavoitetyökaluun

	Tutkimuskohde 1	Tutkimuskohde 2	Keskiarvo (%)
Soittotunnin sisällöt sisältyvät tavoitetyökaluun.	$\frac{5}{5}$	$\frac{4}{5}$	90 %

Tutkimuksen toistettavuus on laadullisessa tyyppitutkimuksessa monimutkaisempi kysymys verrattuna muun muassa määrälliseen tutkimukseen. Tässä kontekstissa eroavaisuuksia on suhteessa enemmän kuin esimerkiksi fysikaalisia ominaisuuksia mitaavissa tutkimuksissa, sillä ihminen itse tuottaa suhteellisen ison vaikutuksen tuloksiin ja siihen, miten niitä arvioidaan.

Kun tutkimus tuotetaan eri musiikkioppilaitoksessa, eri kokoisella otosmäärällä tutkimuskohteita ja eri tutkimuskysymyksiä käyttäen, on ilmeistä, että tulokset hieman vaihtelevat keskenään. Hypoteesina tärkein tutkimuksen antama tiedollinen pääoma on kuitenkin eri tutkimuksissa sama: tutkimuksissa huomataan, että kun oppilaita motivoidaan sekä ulkoisen että sisäisen motivaation kautta, oppilaiden kehittyminen ajan funktiona kasvaa. Täten myös asetettujen tavoitteiden saavuttaminen muuttuu ensin mahdolliseksi ja ajan kanssa entistä helpommaksi.

Tässä tutkimuksessa suurimmassa osassa tulosten matemaattista esitystä ajatellen on tutkimuskohteiden antamat palautteet ja niistä otetut keskiarvot, jotka on esitetty yllä olevissa taulukoissa sekä liitteissä 4 ja 5. Tämän lisäksi tutkittavien oppilaiden sanallinen palaute on tärkeässä osassa tätä tutkimusta ja opinnäytetyötä.

Tutkimuskohde 1 kertoi sekä liitteessä 4 että soittotunnilla kasvotusten hyötäneensä suhteellisen paljon tavoitteenasettamistyökalusta. Tutkimuskohde 1 kertoi työkalun auttaneen muun muassa järjestelmällisessä harjoittelussa. Lisäksi tavoitteenasettamistyökalu tuntui hänestä hyvältä työkalulta psykologisessa mielessä - harjoittelussa ei jää yksin.

Tutkimuksen tekijä itsekin uskoo, että tavoitteenasettamistyökalu nykyisessä muodossaan (liite 1) sopii hyvin tutkimuskohteelle 1. Hänellä on kova into harjoitteluun, mutta joskus nuoren iän takia harjoittelu ei aina välttämättä ole kaikista tehokkainta ajankäytön kannalta. Tavoitteenasettamistyökalu visualisoi hänelle, mitkä asiat ovat hänen kohdallaan harjoittelussa tärkeimpiä, eli mihin hänen olisi järkevää soittotuntiajan ulkopuolella keskittyä.

Tutkimuskohde 2 kertoo sekä liitteessä 5 että soittotunnilla kasvotusten, ettei hänellä tullut oikeastaan käyttöä tavoitteenasettamistyökalulle. Hän toisaalta kertoi, että hyvinä puolina hän oli kokenut työkalun selkeyttävän vaikutuksen kotiharjoittelussa.

Tutkimuskohteen 2 kohdalla tutkija itse on samaa mieltä kohteen kanssa. Kyseinen oppilas on luonteeltaan pedantti ja hän oppii paljon asioita nopeasti ulkoa. Hänellä ei siis tule kotona käyttöä tavoitteenasettamistyökalulle lähinnä siksi, koska hän muistaa jo tunneilla toivottavat asiat ulkoa.

Opinnäytetyön ja tutkimuksen tekijän mielestä on hyvä, että näinkin pienessä otosjoukossa tuli sekä positiivinen että negatiivinen vastaanotto tavoitteenasettamistyökalulle. Se itsessään osoittaa, etteivät kaikki oppilaat välttämättä suoraan tarvitse ylimääräisiä työkaluja oppimisen tueksi.

Tällainen tulos toisaalta kertoo myös siitä, että voisi olla ajankohtaista päivittää työkalua. Tällöin melko varmasti keskiarvot tutkimuskohteiden antamista palautteista saataisiin myös nousuun.

4.4 Tutkimuksen kehittämiskohteita

Alla mahdollisia kehittämistapoja tavoitteenasettamistyökalulle:

1. Tavoitetyökalun tiheämpi päivitysaikataulu

Tällä opinnäytetyön tekijä tarkoittaa sitä, että tavoitetyökalupohjia olisi voinut olla useampia. Esimerkiksi kahden kuukauden välein olisi voinut olla viisasta kirjoittaa kaikki tavoitteet ja toimivat sekä toimimattomat työskentelytavat uudelleen ylös, jotta fokus pysyy oppilailla varmasti kehityksen kannalta tähdellisissä asioissa. Tällöin myös oppilaalle visualisoituu oman kehityksen seuranta.

2. Oppilaan oman tavoitekappaleen äänittäminen

Konkreettinen äänite, jossa tulee esille tutkimuskohteen kehittyminen, olisi ollut paikallaan. Tässä ideassa vastaan tulee toisaalta musiikkioppilaitoksen säännöt. Musiikkioppilaitoksen mukaan tutkimuskohteilla ei ollut lupaa kuvaamiseen. Koska musiikkioppilaitoksen rehtori on hyväksynyt tutkimuksen, on tutkijan toimittava niiden dokumentointilupien mukaan, jotka musiikkioppilaitoksella ennestään kyseisistä oppilaista on.

5 Johtopäätökset, tulokset ja pohdinta

Tutkimuksen antaman näytön mukaan opinnäytetyötä varten tehty tyyppitutkimus osoitti, että opinnäytetyössä testattu tavoitteenasettamistyökalu toimii hyvin opetuksen kontekstissa. Työkalu sai oppilailta hyvät arviot, jotka näkyvät taulukoissa 1–3. Myös tutkimuksen tekijä, eli tutkimuskohteiden opettaja on itsekin sitä mieltä, että tavoitteenasettamistyökalu oli pedagogisessa mielessä järkevä lisä oppilaiden harjoitteluosaamisen, itsearvioinnin ja realistisen reflektoinnin kehittämisen tueksi.

Työssä kävi ilmi, että oppilaan luonne ja hänen jo aikaisemmin omaksumansa oppimistavat vaikuttavat suuresti siihen, kuinka hyödylliseksi tavoitteenasettamistyökalu koetaan. Mikäli oppilas on vielä musiikillisessa kehityksessään sellaisessa vaiheessa, että hän kaipaa opettajalta paljon tukea – on tavoitteenasettamistyökalu hänelle kaikesti järkevä lisä harjoittelun tueksi. Toisaalta jo joku hieman pidemmällä musiikillisesti oleva oppilas, joka osaa jo tehdä itsenäisesti töitä tavoitteidensa eteen ei välttämättä hyödy työkalun käytöstä yhtä paljon, kuin ensimmäinen esimerkkioppilas.

Työn tuloksista voidaan siis vetää johtopäätös, jonka mukaan tavoitteenasettaminen on pedagogisesti tärkeä osa seuraavien musiikin- ja instrumenttiopettajien opetuslistasta osaamista. Jotta oppilaan on mahdollista tuottaa juuri itsensä näköistä musiikillista sisältöä, tulee oppilaan itseohjautuvuuden, harjoitteluosaamisen ja tavoitteenasettamisen olla sellaisella tasolla, jotka istuvat sekä vaadittavaan taitotasoon, että oppilaan oman musiikillisen kehityksensä itsenäistymisvaiheeseen.

Toisaalta johtopäätösten suhteen tulee olla kriittinen. Tutkimuskohteita on tässä tutkimuksessa suhteellisen vähän, joka johtaa siihen, että tutkimustulokset ovat tässä tilanteessa vain suuntaa antavia. Jatkotutkimus on suositeltavaa kokonaisvaltaiseman tutkimustiedon saamiseksi.

Opinnäytetyön tekijällä itsellään nousi motivaatio nykyisen opinnäytetyön aiheelle hänen huomattessaan systemaattisen ongelman oppilaiden harjoitteluosaamisessa. Varsinkin nuoren, työelämässä vielä varsin lyhyen uran tehneen opettajanalun saattaa olla vaikea asettua oppilaan asemaan ja opastaa tätä tekemään kotona juuri tiettyjä

täsmäharjoitteita, jotka auttavat oppilasta tavoitteidensa saavuttamisessa. Usein opettaja saattaa vain ontosti ilmaista, että kotona tulee harjoitella. Oppilaalle tällainen käsky ei tarkoita itsessään vielä yhtään mitään, koska yksilöllä ei välttämättä ole tiedossa tarpeellisia tietotaitoja opettajan pyynnön täyttämiseen. Mitä selkeämmin opettaja pystyy ilmaisemaan ja visualisoimaan oppilaalle harjoittelutyön vaiheet ja motiivit työn tekemisen takana, sitä helpompaa oppilaalla itsellään on työstää läksykappaleita ja harjoitteita itsenäisesti kotona pyydettyjä asioita sekä paneutua juuri sellaiseen musiikilliseen kirjallisuuteen, josta hän on itse erityisen kiinnostunut.

Toisaalta kun kirjoittaja reflektoi omaa lapsuuden harjoittelurutiiniaan, jäi hänelle itselleen sellainen olo, ettei kotona tapahtuva harjoittelu ole ollut niin tehokasta, kuin se olisi ideaalilanteessa voinut olla. Yhtenä syynä on totta kai se, että varsinkin musiikillisen uran alkumetreillä oppilas on hyvin riippuvainen opettajan tuomasta sisällöstä oppitunneilla (kuva 1). Kun kotona työ tulisi tehdä itsenäisesti, ei edistyminen olekaan itsestäänselvyys.

Kun kirjoittajan itsenäisen työn kompetenssi kasvoi ja täten itsenäinen työ mahdollistui laajemmin myös kotiharjoittelussa, nousi opinnäytetyön kirjoittajalla uusi ongelma harjoittelurutiinin osalta: hänellä ei ollut konkreettista tietoa siitä, mitä hänen tulisi harjoitella ja millä tavoilla. Kirjoittaja saattoi usein harjoittellessaan ajatella ja pohtia, mitä opettaja soittosuorituksesta sanoisi. Yllä esitetty ajattelun malli alleviivaa tarvetta tavoitteenasettamistyökalun aktiiviseen käyttöön — ainakin tämän tyyppisellä oppijalla.

Kirjoittajan omakohtainen kokemus harjoitteluosaamisen ja tavoitteiden systemaattisen tavoittelun osalta kasvattaa motivaatiota työelämästä löytyneen ongelman ratkaisuksi. Täten työn kantaaottavuus ja pedagoginen hyötysuhde ammattilais- ja oppilaskäytössä korostuu. Kun opettaja omalla pedagogisella osaamisellaan tukee oppilaan kotiharjoittelun tavoitteiden asettamista, tukee hän samalla työmäärällä kaikista tehokkaimmin oppilaan itsenäisen työskentelyn taitoja, jotka ovat erityisen hyödyllisiä kauaskantoisesti ajatellen.

LÄHTEET

Afdal, A., & Putra, A. M. (2024). Child education strategies based on Erikson's theory. *Journal of Education and Educational Research*, 7(1), 48–53. PDF-tiedosto. Saatavilla <https://drpress.org/ojs/index.php/jeer/article/view/10788/10498> (Viitattu 8.4.2025)

Antikainen, A., Rinne, R., & Koski, L. (2006). *Kasvatussosiologia* (3. uudistettu painos). WSOY Oppimateriaalit Oy.

Grow, G. O. (1991). Teaching learners to be self-directed. *Adult Education Quarterly*, 41(3), 125–149. Artikkel. Saatavilla <https://doi.org/10.1177/0001848191041003001> (Viitattu 20.4.2025)

Edutopia. (1997). Redefining the role of the teacher. George Lucas Educational Foundation. Nettisivu. Saatavilla <https://www.edutopia.org/redefining-role-teacher> (Viitattu 7.4.2025)

Kasvun palvelut. (n.d.). *Itseohjautuvuusteoria*. Nettiartikkeli. Saatavilla: <https://kasvunpalvelut.fi/itseohjautuvuusteoria> (Viitattu 20.3.2025.)

Kujala, T., Krause, C. M., Sajaniemi, N., Silvén, M., Jaakkola, T., & Nyysölä, K. (toim.). (2012). *Aivot, oppimisen valmiudet ja koulunkäynti: Neuro- ja kognitiotieteellinen näkökulma*. Opetushallitus. PDF-tiedosto. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/138958_aivot_oppimisen_valmiudet_ja_koulunkaynti.pdf (Viitattu 8.4.2025)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. (n.d.). *Varhaisten kokemusten vaikutus aivojen kehitykseen*. Nettisivu. Saatavilla: https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperhe-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/lapsen-ja-vanhemman-varhainen-vuorovaikutus/varhaisten-kokemusten-vaikutus-aivojen-kehitykseen/?utm_ (Viitattu 4.4.2025)

Opetushallitus. (2017). *Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet*. PDF-dokumentti. Saatavilla: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/186919_taitteen_perusopetuksen_yleisen_oppimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017-1_0.pdf (Viitattu 15.3.2025.)

Opetushallitus. (2023). *Tekoäly opetuksessa: Vinkkejä koulujen ja oppilaitosten johdolle*. PDF-tiedosto. Saatavilla https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Teko%C3%A4ly%20opetuksessa%20Vinkkej%C3%A4%20koulu-jen%20ja%20oppilaitosten%20johdolle_2.pdf?utm_ (Viitattu 7.4.2025)

Suomen konservatorioliitto. (2023). *Suomessa on hyvät mahdollisuudet musiikin opiskeluun – lisää tukea kaivataan etenemiseen kohti ammattia*. Saatavilla https://musiikkiala.fi/suomessa-on-hyvät-mahdollisuudet-musiikin-opiskeluun-lisaa-tukea-kaivataan-etenemiseen-kohti-ammattia/?utm_ (Viitattu 15.4.2025)

Taideyliopisto. (2022) *Next Generation – Alku soittoon*. Nettisivu. Saatavilla: <https://www.uniarts.fi/projektit/next-generation-alku-soittoon/> (Viitattu 15.3.2025.)

Taideyliopisto. (2021) *Taideyliopiston Sibelius-Akatemiaan ennätysmäärä kansainvälisiä hakijoita*. Nettitietokirja. Saatavilla: https://www.uniarts.fi/artikkelit/uutiset/taideyliopiston-sibelius-akatemiaan-ennatysmaara-kansainvalisia-hakijoita/?utm_ (Viitattu 15.4.2025)

Toiminta-Akatemia. *Itseohjautuvuusteoria*. Nettitietokirja. Saatavilla: <https://toimintaakatemia.fi/itseohjautuvuusteoria/> (Viitattu 20.3.2025.)

LIITTEET

Liite 1. Alkuperäinen tavoitteenasettamistyökalu

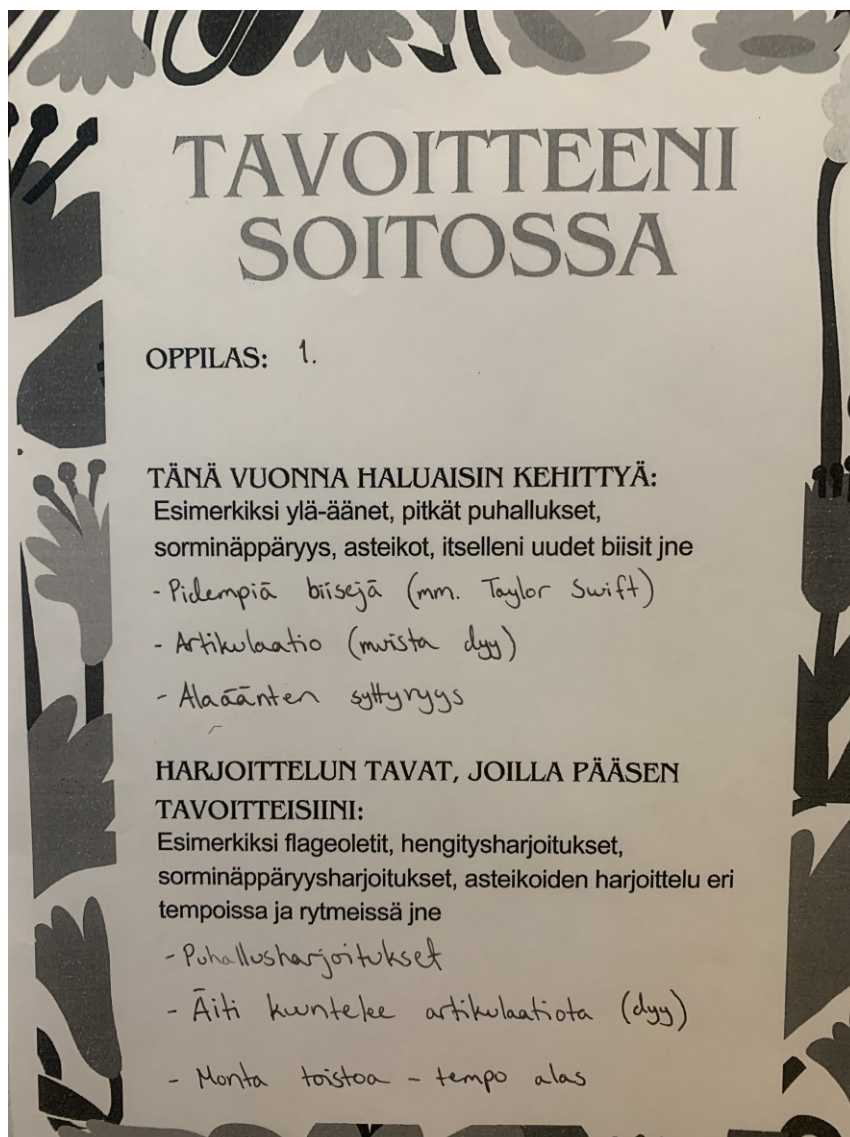
**TAVOITTEENI
SOITOSSA**

OPPILAS:

TÄNÄ VUONNA HALUAISIN KEHITYÄ:
Esimerkiksi ylä-äännet, pitkät puhallukset,
sorminäppäryys, asteikot, itselleni uudet biisit jne

**HARJOITTELUN TAVAT, JOILLA PÄASEN
TAVOITTEISIINI:**
Esimerkiksi flageoletit, hengitysharjoitukset,
sorminäppäryysharjoitukset, asteikoiden harjoittelu eri
tempoissa ja rytmeissä jne

Liite 2. Tutkimuskohteen 1 kopio liitteestä 1

TAVOITTEENI SOITOSSA

OPPILAS: 1.

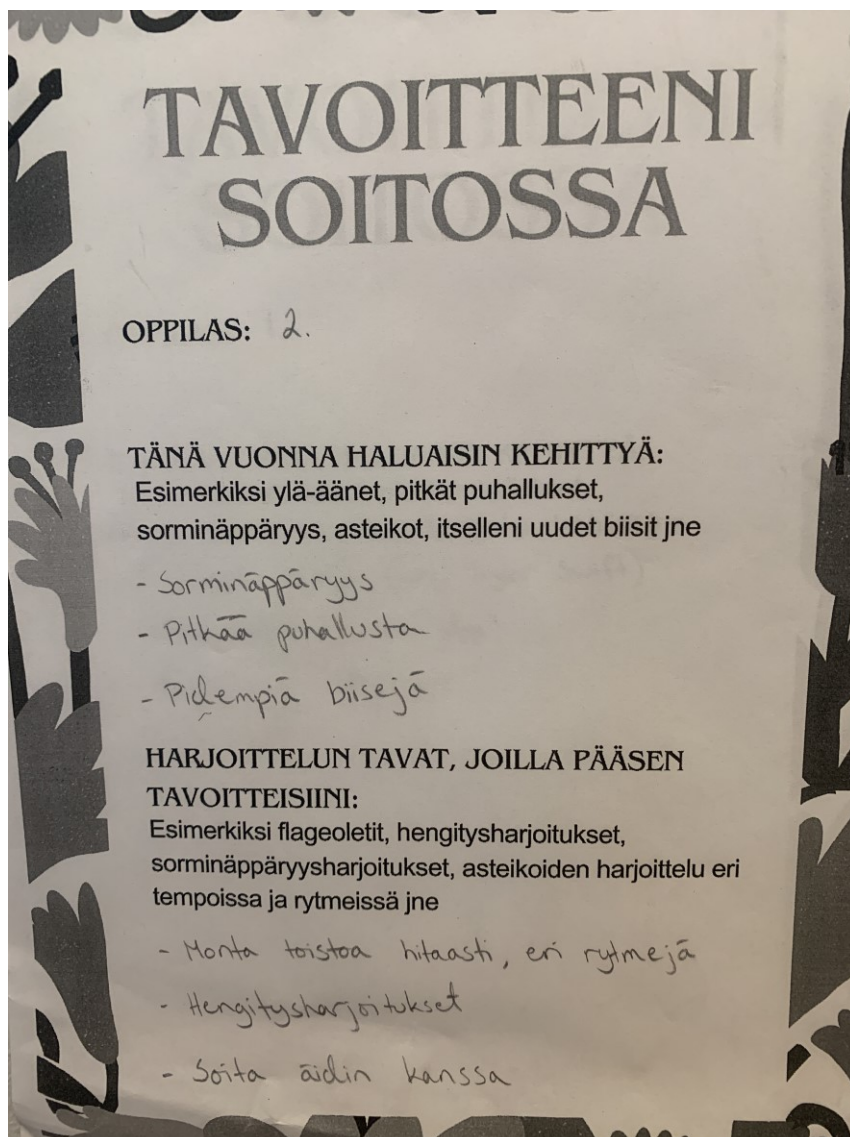
TÄNÄ VUONNA HALUAISIN KEHITTYÄ:
Esimerkiksi ylä-äännet, pitkät puhallukset,
sorminäppäryys, asteikot, itselleni uudet biisit jne

- Pidempia biisejä (mm. Taylor Swift)
- Artikulaatio (muista dyy)
- Alaaänten syyryys

**HARJOITTELUN TAVAT, JOILLA PÄÄSEN
TAVOITTEISIINI:**
Esimerkiksi flageoletit, hengitysharjoitukset,
sorminäppärysharjoitukset, asteikoiden harjoittelu eri
tempoissa ja rytmeissä jne

- Puhallusharjoitukset
- Äiti kuntekee artikulaatiota (dyy)
- Monta toistoa - tempo alas

Liite 3. Tutkimuskohteen 2 kopio liitteestä 1

TAVOITTEENI SOITOSSA

OPPILAS: 2.

TÄNÄ VUONNA HALUAISIN KEHITTYÄ:
Esimerkiksi ylä-äännet, pitkät puhallukset,
sorminäppäryys, asteikot, itselleni uudet biisit jne

- Sorminäppäryys
- Pitkää puhallusta
- Pidempia biisejä

**HARJOITTELUN TAVAT, JOILLA PÄASEN
TAVOITTEISIINI:**
Esimerkiksi flageoletit, hengitysharjoitukset,
sorminäppärysharjoitukset, asteikoiden harjoittelu eri
tempoissa ja rytmeissä jne

- Monta toista hitaasti, eri rytmejä
- Hengitysharjoitukset
- Soita äidin kanssa

Liite 4. Tutkimuskohteen 1 arviointi

**TAVOITTEENI
SOITOSSA —
ARVIOINTI**

OPPILAS: 1

**MITEN KOET TAVOITELAPUN AUTTANEEN
SINUA HARJOITTELUSSA?**

- Hyvä muistin tukeksi → oppilaalla on ns apunvora.
- Lappu toimii listana hyvistä asioista, jotka tulee muistaa.

ARVIOI TAVOITELAPUN TOIMIVUUTTA

1 = Täysin eri mieltä
5 = Täysin samaa mieltä

★ ★ ★ ★ ★	Koen, että osaan harjoitellessani keskittyä tehokkaasti kehitettäviin asioihin.
★ ★ ★ ★ ★	Tavoitelapusta oli hyötyä myös soittotunneilla.
★ ★ ★ ★ ★	Koen, että tavoitelapun sisältö näkyi myös soittotunneilla.

Liite 5. Tutkimuskohteen 2 arviointi

**TAVOITTEENI
SOITOSSA –
ARVIOINTI**

OPPILAS: 2

**MITEN KOET TAVOITELAPUN AUTTANEEN
SINUA HARJOITTELUSSA?**

Lappu selkeyttää treenattavia asioita.

ARVIOI TAVOITELAPUN TOIMIVUUTTA

1 = Täysin eri mieltä
5 = Täysin samaa mieltä

★ ★ ★ ★ ★	Koen, että osaan harjoitellessani keskittyä tehokkaasti kehitettäviin asioihin.
★ ★ ★ ★ ★	Tavoitelapusta oli hyötyä myös soittotunneilla.
★ ★ ★ ★ ★	Koen, että tavoitelapun sisältö näkyi myös soittotunneilla.